

M.A. (Part-I) Pali & Prakrit (Semester-I) Examination
PALI AND PRAKRIT

Paper-4

(Pali Grammar and Bhashashastra)

Time : Three Hours]

[Maximum Marks : 80

सूचना :— (1) स्वीकृत माध्यामातून उत्तरे लिहा.
(2) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहेत.

1. (अ) पालि भाषेत एकूण स्वर किती ? ते उदाहरणासहित लिहा.

किंवा

खालील शब्दाची विभक्ति रूपे लिहा (कोणतेही दोन) :

- (1) लता
- (2) बुद्ध
- (3) इत्थि
- (4) भिक्खू

10

(ब) पालि भाषेत एकूण व्यंजन किती ? ते सविस्तर लिहा.

किंवा

पालि भाषेमध्ये एकूण विभक्ति किती आहेत ? त्यामधील द्वितीया, ततिया व सप्तमी चे उदाहरण देऊन स्पष्ट करा.

6

2. (अ) खालील क्रियापदे वर्तमान, भविष्यकाळ व भुतकाळ रूपी लिहा :

- (1) पठ
- (2) भू
- (3) गम
- (4) चर.

किंवा

खालील क्रियापद भुतकाळात लिहा :

- (1) वद
- (2) नम
- (3) पठ
- (4) कर.

10

(ब) खालील संज्ञाचे विभक्ति रूप लिहा (द्वितीया विभक्ति मध्ये सोडवा) :

- (1) लता
- (2) मुनी.

किंवा

खालील संज्ञाचे विभक्ति रूप लिहा (सप्तमी विभक्ति मध्ये) :

- (1) भिक्खू
- (2) बुद्ध.

6

3. (अ) पालि भाषेमध्ये सर्वनामाचा अर्थ सांगून त्यातील सर्वनामाची उदाहरणे स्पष्ट करा.

किंवा

सर्वनाम 'अम्ह' हा शब्द विभक्तिमध्ये लिहा.

10

(ब) पालि भाषेमध्ये अव्यय किती आहेत ?

किंवा

'पस्सित्वा' हा शब्द कोणत्या अव्ययामध्ये आहे' ते उदाहरण देऊन स्पष्ट करा.

6

4. (अ) भाषा व भाषा विज्ञानाविषयी सविस्तर माहिती लिहा.

किंवा

पालि भाषेच्या अर्थामध्ये झालेले परिवर्तन स्पष्ट करा.

8

(ब) बोलि आणि भाषा यांमधील सहसंबंध स्पष्ट करा.

किंवा

पालि भाषेचा विकास यावर थोडक्यात लिहा.

8

5. वस्तुनिष्ठ प्रश्न सोडवा (12 पैकी 8) .

(1) पालि भाषेमध्ये किती वर्ण आहेत ?

(अ) 40

(ब) 32

(क) 30

(ड) 50

(2) पालि भाषेमध्ये किती स्वर आहेत ?

(अ) व्ह

(ब) वारा

(क) आठ

(ड) नऊ

(3) 'बुद्ध' या शब्दाची विभक्ति _____ आहे.

(अ) दुर्तीया

(ब) ततिया

(क) चतुर्थी

(ड) पञ्चमि

(4) पालि भाषेमध्ये एकूण _____ व्यञ्जन आहेत.

(अ) 32

(ब) 33

(क) 31

(ड) 35

(5) पालि भाषेमध्ये किती काळ आहेत ?

(अ) एक

(ब) दोन

(क) तीन

(ड) चार

(6) 'बुद्धस्मि' या शब्दाची विभक्ति होते :

(अ) चतुर्थी

(ब) पञ्चमि

(क) आलपन

(ड) सत्तमि

- (7) पालिमध्ये मुळ व्याकरण काराच्या संदर्भात एकूण व्याकरणकार किती ?
 (अ) एक (ब) दोन
 (क) चार (ड) पाच
- (8) 'पच' या शब्दाचे वचन सांगा :
 (अ) एकवचन (ब) अनेकवचन
 (क) द्विवचन (ड) यापैकी नाही
- (9) भगवान बुद्धानी प्रथम धम्मचक्कपवतन _____ येथे केले.
 (अ) सारनाथ (ब) बोधगया
 (क) कपिलवस्तु (ड) लुम्बीनी
- (10) पाली भाषेचे उगमस्थान _____ आहे.
 (अ) कोसल (ब) अर्धमागधी
 (क) मागधी (ड) अंवती
- (11) भगवान बुद्धाचे महापरिनिर्वाण स्थळ आहे :
 (अ) कुसिनारा (ब) सारनाथ
 (क) बोधगया (ड) सावत्थि
- (12) क्रियापदाला पालित काय म्हणतात ?
 (अ) क्रिया (ब) परित्त
 (क) धातु (ड) गाथा

